

Vücut Kondüsyonunun Değerlendirilmesi [Body Condition Scoring]

Büyükbaş Hayvan Yetiştirme Dersi
Uygulama

Prof. Dr Fatin CEDDEN

Zir. Müh. Pınar ŞİMŞEK

Vücut Kondüsyonunun değerlendirilmesinin (BCS) önemi:

- Sürü sağlığı ve beslenmesini düzenlemek amacıyla sığırlarda vücut yağlılığı ve zayıflığının derecelendirilmesidir.
- Araştırmalar bu yönde yapılan değerlendirmenin verim, üreme, sağlık ve ömür uzunluğu ile yakın ilişkisini ortaya koymuştur.
- Yağlılık veya zayıflığın derecesi besleme hataları, sağlık problemleri ve uygun olmayan sürü yönetiminin bir göstergesidir.
- Doğru yapılan BCS ile süt sığırlarında sağlığın ve verimliliğin iyileştirilmesi mümkündür.

Aşırı kondüsyon (Yağlılık)

- Çoğunlukla yanlış besleme veya üreme yönetiminin bir sonucudur
- Yağlı sığır metabolik problemlere ve enfeksiyonlara daha hassastır. Ayrıca güç doğum yapma riski vardır.
- Genellikle laktasyonun son 3-4 ayında, süt veriminin düştüğü ancak, yoğun yemlerin ya da besleme düzeyinin buna uygun olarak düşürülmediği durumlarda ortaya çıkar.
- Diğer bir neden ise kuru dönemin uzaması veya kuru dönemde aşırı beslemedir.

Düşük kondüsyon (zayıflık)

- Düşük kondüsyon sıklıkla düşük verim ve süt yağı oranı ile beraber seyreder. Bunun nedeni yetersiz enerji ve protein kaynaklarıdır.
- Zayıf inek tekrar ağırlık kazanıncaya veya en azından vücut ağırlığını koruyacak düzeye gelinceye kadar kızgınlık göstermez veya döl tutmaz.
- Bu tür hayvanların beslenmesinde üretimle beraber vücut depolarının artırılmasına özen gösterilmelidir.

Düvelerde vücut kondüsyonunun değerlendirilmesi

- Vücut kondüsyonu düşük düveler ergenlik çağının gecikmesi nedeniyle 13-15 aylık yaşa ulaştıklarında gebe bırakılmaları mümkün olmaz. Büyüme hızlarının düşük olması buna yol açar.
- Ayrıca doğum yapacakları 23-25 aylık yaşta ulaştıklarında cüsseleri yetersiz olur veya normal bir ilk laktasyon dönemi geçiremezler.
- Diğer taraftan aşırı kondüsyonlu özellikle pubertas dönemini bu şekilde geçiren düveler daha düşük süt verimine sahip olurlar.

Vücut Kondüsyonu Deęerlendirme Skalası

- Beş kademeli skalada 1=çok zayıf, 5=aşırı yağlı inekler için kullanılır
- Bu değerlerin ötesindeki rakamlar kullanılmamalıdır
- Sürüdeki çoęu hayvan için 3 ideal deęerdir
- + ve – ise vücut kondüsyon değerinin alt ve üst sınırını ifade eder
- Deęerlendirme görerek ve dokunarak yapılmalıdır